

אמילי בפריז ו... גם ז'אק קורו

בימים האחרונים השתדרגתי עם טלוויזיה חכמה וסלולרי חכם. לא שהתחלתי לשוטט בגוגל בסלולרי ולצלם סלפס, אבל סוף סוף אני יכול להוריד את האפליקציה של רמזור ולסרוק תו ירוק. זאת ועוד, התחברתי ככל עם ישראל לנטפליקס בטלוויזיה וראיתי אמש את הסידרה המדוברת אמילי בפריז. לפני שיהיה מאן דהוא שיטען שעד שלא ראיתי את עשרת הפרקים שכבר פורסמו בסידרה אין באפשרותי לחוות דעה עליה, אני מודה ומתוודה שראיתי רק שני פרקים וזה הספיק לי. אמילי אמנם הרבה פחות יפה מסוראיה אבל פריז יפה פי מאה מאיסטנבול, כך שזה מתאזן. דין אחד לבוזגלו ולידלין, לכלה ולאמילי, אין אצלי אפליה, סידרה היא סידרה, אלא אם כן היא יצירת מופת כמו תמונות מחיי נישואין, רוחות מלחמה או שטיסל. אין טעם לראות 10 או 200 פרקים אם הם לא חוויה כבירה.

בגילי המתקדם אני לא מתעכב יותר על שמאלץ סכריני, סיסו או ג'ימס בונד. אם נדמה לי שתפסתי את הפרינציפ, ואני מודע שאוכל ללמוד משהו מעניין מכל פרק בסידרה, אני מחליט לעבור למשהו יותר מספק, ספר של סימון דה בוואר שטרם קראתי, אופרה שאני רוצה לשמוע בביצוע חדש, הרצאה על נושאים חדשים מזאיר ועד הודו, סרטים מקוריים מפסטיבל הסרטים מבנגלדש ובולגריה, שנרגיש וואא תוך כדי הקריאה, נסיים את השמיעה בתחושת התעלות, ניחשף לאופקים חדשים אם לא בביקורים אז לפחות על כנפי הדימיון. אז אמילי בפריז, או לפחות שני הפרקים הראשונים שלה, היא סידרה סבירה, פאסאטימפו כמו שאמי הייתה נוהגת לאמר בלאדינו כלומר להעביר את הזמן, לא משעמם, דמויות חביבות, פריז כרגיל נהדרת, צוחקים על הצרפתים ועוד יותר על האמריקאים בפריז.

אבל זה בדיוק העניין. אמריקאי בפריז הוא נושא כל כך נדוש! מי לא עסק בו, מגרשווין ועד ג'ין קלי, מסקוט פיצג'רלד ועד המינגווי. אבל לא רק אמריקאי בפריז, יש לנו ברזילאי בפריז באופרה נהדרת של אופנבאך, בריטי בפריז במחזה האחרון שלי הלוא הוא אוסקר ווילד, איטלקי בפריז ידידנו רוסיני, גרמני בפריז מי אם לא היינה, ספרדי בפריז פיקאסו החדשני, רוסי בפריז חברנו טורגנייב, פולני בפריז גדול הרומנטיקנים שופן, אפילו ישראלית בפריז בעיר באפור של נעמי שמר, אלג'יראי בפריז "את פריז לקחת אותי בזרועותייך" של אנריקו מאסיאס, ולא לשכוח את הקומפטריוט שלי בוב עזאם בשיר הידוע שלו "יא מוסטפה" שנטש את מולדתו ומבלה ב"מקסים" בפריז. אז מה כבר אפשר לחדש על חוויות זר בפריז, פרט לזה שוגינה זה בזכר בצרפתית ואשת הנשיא עשתה לזה שיתוף.

ובל נשכח את הגולה הפוליטי המפורסם ביותר בפריז האיטולה חומייני האיראני שלא ספג דבר בשעותיו בעיר האורות מערכי וולטר ורוסו, הצהרת זכויות האדם וההומניזם של ז'ולא והוגו. הוא למד רק על שלטון הטרור מבית מדרשו של רובספייר, ובגלל הכנסת האורחים המופלגת של הצרפתים העם האיראני וגם אנחנו סובלים מרורים. שלא לדבר על הצרפתים שרק הרוויחו מגלי ההגירה במשך מאות בשנים מאיב מונטאן ועד שארל אזנבור הארמני, משאגאל ועד מודיליאני, מרומן גארי הליטאי ועד הרוזנת מסגיר, סופרת הילדים ממוצא רוסי, שסיפוריה הנעימו את ילדותי. כולם, כולם, קיבלו ונתנו המון לפריז ולצרפת, היהודים, הרוסים, הפורטוגזים, האפריקאים, עד שהגיעו לאיסלאמיסטים, כי אם אתה נאור ומכניס אורחים אתה מצפה שכל הגולים ינהגו כמך. פרט לקנאים המקנאים!

עבורי פריז הייתה תמיד טובה, הרגשתי בה בבית מהרגע הראשון, אבל כך כמוכן בישראל, בספרד, ובכל סביבה שוחרת תרבות מהאופרות בניו יורק ועד התיאטראות בלונדון. למדתי בעיירה הסמוכה פונטנבלו לתואר שני וניצלתי כל הזדמנות לבקר בפריז, לרבות השתתפות במהפכת הסטודנטים, כשעקב השבתת המשק היינו צריכים להרחיק עד ניו יורק על מנת לקבל את התואר מידי האמונות של דייוויד רוקפלר בסנטר על שמו שגם מימן לכל הבוגרים את הנסיעה לקירוב הלבבות. לעומת זאת את הדוקטוראט בהצטיינות קיבלתי בלב פריז מאוניברסיטת קנאם הידועה וחרב השופטים אף ערך לכבודי ארוחה מפוארת במסעדת גורמה. טוב, כמה משוגעים כבר בוחרים כנושא לתזה כאתיקה לבעלי מניות מיעוט? ועוד בגיל שישים? אבל הרגשתי שסגרתי מעגל דווקא בעיר האורות.

יחד עם זאת, הרגשתי שלא שילמתי את חובי לעיר שכה היטיבה עמי. שלוש אהבות יש לי, קודם כל לרותי אשתי ועל כן הקדשתי לה ספר שלם "לי נערה יש ושמה רותי", המקבץ את המחזה, התסכית, התסריט למסיבת ההפתעה, מכתבי אהבה מובחרים, תמונות ושירה, כולם לכבודה, כשהיא היוותה עבורי גם השראה לכתיבת הרומן שלי. למולדתי האהובה ישראל הקדשתי מאות מאמרים ופוסטים וכמוכן את המגנום אפוס "הרפובליקה השנייה של ישראל". רק לפריז לא כתבתי דבר, פרט לכמה אירועים, עד שהשנה פירסמתי ספר שלם המוקדש לפריז, לתרבות

הצרפתית, עם כל הצגות הבכורה המדהימות שהתרחשו בפריז, הסלוניירות, עם מחזה המתרחש בסילבסטר ערב 1900 בסלון תרבותי פריזאי עם כל גיבורי התרבות האהובים עלי מהתקופה הרומנטית, הריאליסטית והמודרנית.

גיבור הספר שלי המשתרע על 2,200 עמודים והכתוב באנגלית הוא ז'אק קורו, אלטר אגו, כי הרי נולדתי בשם ז'אק קורי, החי בפריז 120 שנה בתקופה היפה ביותר של פריז ובמרכזה הבל אפוק. הוא נפגש עם כל המי ומי, נמצא בכל הסלונים האיכותיים, דמות וירטואלית לחלוטין שכן הוא נשאר בגיל 30 לכל אורך חייו, ונעלם מפריז בסוף דצמבר 1939, על מנת לא לחוות את הבושה הגדולה של התבוסה ושיתוף הפעולה של פטן ומשטר וישי עם היטלר. כתבתי את הספר באנגלית ולא בצרפתית, כפי שהציע חבר צרפתי, כי הצרפתים באמת לא זקוקים ללבנטיני פרענקופיל כמוני על מנת לתאר את גדולתם. לעומת זאת אולי אמילי וכל אותם לא צרפתים האוהבים את פריז ואת התרבות הצרפתית היו מתעניינים בספר ובמחזה, מה עוד שהם נגישים לכל ובחינם. אל מול אמילי בפריז הצגתי את ז'אק קורו בפריז, שלא נפגש כמו אמילי עם שף ומטפלת, אלא עם זולא, קלמנסו, פרוסט, סן סנס, מונה, טולוז לוטרק, דביסי, רוסטאן, שרה ברנהרדט, אייפל, מרי קירי, ז'ול ורן, פיידו, רודן, דורקהיים, אפילו הרצל ופוצ'יני. אלא שקראו חלקים מהספר רק כמה עשרות בעוד שאת אמילי בפריז ראו כמה מיליונים, ואני תוהה למה זה קרה?!

